

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตที่ต้องมีความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและภายใต้กระแสวัตุนิยม¹ กระบวนการของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่สามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงและช่วยให้คนและชุมชนเกิดการพัฒนามีความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน โดยที่ประชาชนในชนบทรวมกลุ่มระดมเงินเป็นกองทุนที่เพิ่มขึ้นจากกองทุนเล็กๆ เป็นกองทุนที่ใหญ่ขึ้นสามารถให้บริการเงินให้กู้แก่สมาชิกได้เพื่อนำไปประกอบอาชีพและมีรายได้ที่สามารถจะนำเงินมาชำระหนี้ได้ นอกจากนั้นแล้ว ถ้ากลุ่มออมทรัพย์มีกำไรก็สามารถนำมาปันผลแก่สมาชิก เสริมสร้างสวัสดิการแก่สมาชิกได้อีกทางแล้ว

นอกจากนี้ จากปัญหาการกระจายรายได้และความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในสังคมไทยซึ่งสามารถพิจารณาได้จากช่องว่างของรายได้ระหว่างกลุ่มชั้นผู้มีรายได้ระดับต่างๆ ในสังคมไทยได้ โดยคำนวณรายได้เฉลี่ยของชาวไทยซึ่งแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มชั้น คือ ชั้นรายได้ที่ 1 หมายถึงกลุ่มชาวไทยร้อยละ 20 ที่มีรายได้สูงสุดของประเทศ จนถึงชั้นรายได้ที่ 5 หมายถึงกลุ่มชาวไทยร้อยละ 20 ที่มีรายได้ต่ำสุดของประเทศ การคำนวณพบว่า ในปี พ.ศ. 2547 กลุ่มชั้นรายได้ที่ 1 มีรายได้เฉลี่ย 11,874 บาทต่อคนต่อเดือน และมีรายได้รวมทั้งกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 54.86 ของรายได้รวมทั้งประเทศ ในขณะที่กลุ่มชั้นรายได้ต่ำสุดมีรายได้เฉลี่ยเพียง 982 บาทต่อคนต่อเดือน หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ 4.54 ของรายได้รวมทั้งประเทศ นอกจากนี้ เรายังสามารถพิจารณาความเหลื่อมล้ำของการกระจาย

¹ ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 5 ลำปาง. 2550 โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ผู้รับผิดชอบกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. หน้า 3.

รายได้ในมิติเชิงพื้นที่ได้ด้วย การคำนวณโดยใช้ข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ของสำนักงานสถิติแห่งชาติซึ่งพบว่า ประชากรในกรุงเทพมหานครมีรายได้เฉลี่ยในปี 2547 ประมาณ 9.4 พันบาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 22.8 ของรายได้รวมทั้งประเทศ ในขณะที่ประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีรายได้เฉลี่ยในปี 2547 ประมาณ 2.7 พันบาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 13.6 ของรายได้ทั้งประเทศ² ทำให้ประชาชนในชนบทส่วนใหญ่ประสบปัญหาความยากจน มีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยเฉพาะสถาบันการเงิน ทำให้ประชาชนต้องหันไปพึ่งเงินกู้ยืมในระบบที่คิดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าแหล่งเงินทุนในระบบมาก ประชาชนถูกเอารัดเอาเปรียบ ถูกติดตามทวงถามหนี้ด้วยวิธีรุนแรง ถูกข่มขู่ ถูกทำร้ายร่างกายและไม่สามารถหลุดพ้นความยากจน ทำให้ประชาชนในชนบทต้องพึ่งตนเองโดยรวมกลุ่มกันจัดตั้งองค์กรการเงินชุมชนเพื่อช่วยเหลือทางการเงินในหมู่สมาชิกมีหลายรูปแบบ ซึ่งส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน คือ เป็นองค์กรที่กลุ่มคนในชุมชนหรือกลุ่มคนที่มีพื้นฐานการประกอบอาชีพเดียวกันร่วมกันจัดตั้งขึ้น ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนทางการเงิน และบรรเทาความเดือดร้อนในกลุ่มสมาชิก และมีเป้าหมายยกระดับความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยเริ่มจากเก็บสะสมออมเงินร่วมกันในรูปของทุนเรือนหุ้น เงินฝาก เมื่อสะสมได้จำนวนหนึ่ง และนำเงินนั้นมาให้กู้ยืมแก่สมาชิกเพื่อการประกอบอาชีพในอัตราดอกเบี้ยตามที่เห็นสมควรและยังส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรององค์กรการเงินชุมชน ดังนี้

1) สหกรณ์ คือองค์กรธุรกิจชุมชนและไม่แสวงหากำไร ที่ดำเนินงานโดยกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิก ส่วนใหญ่จะทำงานที่เดียวกันเพื่อหาทางแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางด้านเศรษฐกิจและสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือกันและผนึกกำลังในการดำเนินธุรกิจและเพื่อสร้างอำนาจต่อรองไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบและเพื่อสร้างสวัสดิการและความอยู่ดีกินดีให้แก่สมาชิก ชุมชนและสังคม มีอยู่ 6 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์ผู้ผลิต สหกรณ์ผู้บริโภค สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์อุตสาหกรรม สหกรณ์อเนกประสงค์ สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นตัวอย่างที่มีรูปแบบการระดมทุนในการดำเนินการโดยเก็บเงินจากสมาชิกเป็นค่าธรรมเนียมแรกเข้าและจำนวนหุ้นทุกๆเดือน นอกจากนี้ ยังรับฝากเงินฝากออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ เงินฝากประจำ และให้บริการเงินกู้ยืมแก่สมาชิกเมื่อเป็นสมาชิกครบกำหนด เช่น 6 เดือน สมาชิกสามารถกู้ยืมได้ และเมื่อครบสิ้นปีจะจัดสรรผลกำไรจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากและเป็นเงินปันผลแก่สมาชิกและคืนเงินค่าดอกเบี้ยให้แก่สมาชิกที่ใช้บริการเงินกู้

² รายงานที่ดิอาร์ไอ ฉบับที่ 40 เรื่องความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจกับความขัดแย้งในสังคม:ทฤษฎี ประสบการณ์ และแนวทางสมานฉันท์. 2549. แหล่งที่มา <http://www.tdri.or.th/list95.html> (13 มิถุนายน 2550).

2) ธนาคารหมู่บ้าน เกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน การแก้ไขปัญหาที่เน้นให้การช่วยเหลือสมาชิก ทำให้ชาวบ้านมีค่าใช้จ่ายลดลง มีการปันผลคืนให้กับสมาชิกของธนาคารหมู่บ้าน และชาวบ้านรู้สึกเชื่อมั่นและพึงพอใจ โดยมีรูปแบบที่สมาชิกทุกคนต้องมีสัจจะในการออมทรัพย์คือทุกๆ วันทำการสมาชิกต้องนำเงินมาฝากอย่างน้อย 10 บาท แต่ไม่เกิน 200 บาท ถ้าขาดฝากเกิน 3 ครั้ง จะถูกปรับโดยการตัดสิทธิผู้ภายในระยะเวลา 1 ปี ในการกู้ไม่จำเป็นต้องนำที่ดินหรือบ้านไปค้ำประกัน และคิดดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่าเงินกู้นอกระบบ เงินกำไรที่ได้จากการดำเนินงานในแต่ละปี ธนาคารหมู่บ้านได้กำหนดเกณฑ์การจัดสรรกำไรไว้ 5 ประการ คือ ร้อยละ 20 เป็นทุนสำรอง ร้อยละ 20 เป็นค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการ ร้อยละ 10 เป็นค่าพัฒนากลุ่มและความเจริญของหมู่บ้าน ร้อยละ 20 เป็นค่าสวัสดิการต่างๆ แก่สมาชิกยามเจ็บป่วยหรือเสียชีวิต และร้อยละ 30 เป็นเงินค่าตอบแทนแก่ผู้ฝากและผู้กู้ ร้อยละ 15 เท่ากัน ทั้งนี้ ส่งเสริมด้านสวัสดิการต่างๆ ให้กับสมาชิก เช่น การรักษาพยาบาล จะจ่ายให้กับสมาชิกที่เจ็บป่วยเมื่อเข้ารับรักษาตัวโรงพยาบาล การฃาปนกิจ เมื่อมีสมาชิกหรือคนในครอบครัวของสมาชิกธนาคารหมู่บ้านเสียชีวิต ธนาคารจะร่วมเป็นเจ้าของในการจัดงานศพ การศึกษา ธนาคารหมู่บ้านมอบทุนการศึกษาให้กับบุตรหลานของสมาชิกหรือสมาชิกที่ยังเป็นเด็กและเยาวชน และสมาชิกสามารถนำไปเป็นทุนทำเกษตร

3) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลโดยมี พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้าง และพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนิติบุคคลให้กองทุนละ 1 ล้านบาท โดยคณะกรรมการมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในหมู่บ้านนั้นๆ กำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้กู้ยืมแก่กลุ่มชุมชน พิจารณาโครงการที่กลุ่มชุมชนและติดตามการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ขยายหุ้นหรือระดมเงินฝากจากประชาชน บริหารจัดการเงินที่ได้รับจากธนาคารออมสินและเงินต้นดอกเบี้ยที่ชำระคืนจากผู้กู้ในหมู่บ้านจัดสรรดอกเบี้ยเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายแก่การดำเนินงาน โดยใช้หลักการประหยัด

4) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นองค์กรการเงินของชุมชน ที่เกิดจากการรวมตัวกันและระดมเงินออมจัดตั้งเป็นกองทุน โดยใช้หลักการออมทรัพย์เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนภายใต้คุณธรรม 5 ประการ คือ ความซื่อสัตย์ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนของกรมพัฒนาชุมชน กลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มชาวบ้านผู้ที่สนใจ กลุ่มอาชีพที่ดำเนินการอยู่แล้ว และกลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน ที่มาของเงินทุนของกลุ่มออมทรัพย์ได้มาจากเงินสัจจะสะสม เงินฝากสัจจะสะสมพิเศษ เงินอุดหนุน เงินบริจาคจากองค์กรต่างๆ และเงินกู้ยืมจาก

ธนาคารจะนำฝากเข้าบัญชีเงินฝากประจำ ส่วนเงินค่าสมัคร ค่าธรรมเนียมจะฝากเข้าบัญชีฝากออมทรัพย์เพื่อความสะดวกในการถอนเงินเพื่อเป็นค่าพาหนะ ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ เมื่อสะสมกองทุนได้จำนวนหนึ่งสามารถที่จะให้สมาชิกกู้ยืม ส่วนใหญ่มีให้บริการ 2 ประเภท ได้แก่ เงินกู้สามัญเพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพ และเงินกู้ฉุกเฉิน วัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นกะทันหัน เช่น การเจ็บป่วย การประสบอุบัติเหตุ เพียงสิ้นเดือนธันวาคม 2549 กลุ่มออมทรัพย์ทั่วประเทศมีทั้งสิ้น 37,713 กลุ่ม มีเงินออมทั้งสิ้น 10,800.8 ล้านบาท

จากรายการที่ 1.1 จะเห็นได้ว่าจังหวัดเชียงใหม่ มีกลุ่มออมทรัพย์ทั้งสิ้น 729 กลุ่ม จำนวนเงินสะสมทั้งสิ้น 276.7 ล้านบาท มากเป็นอันดับ 2 ในกลุ่มจังหวัด 6 จังหวัดในภาคเหนือตอนบน

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนกลุ่มและเงินสะสมของกลุ่มออมทรัพย์ใน 6 จังหวัดภาคเหนือตอนบน

ลำดับ	จังหวัด	จำนวน กลุ่มออมทรัพย์	จำนวนเงินสะสม (หน่วย: บาท)
1	เชียงใหม่	726	276,685,153.90
2	เชียงราย	729	392,159,098.00
3	พะเยา	365	110,559,221.00
4	ลำปาง	407	144,615,445.00
5	ลำพูน	294	134,796,819.00
6	แม่ฮ่องสอน	126	40,650,750.00
	รวม	2,640	1,099,466,486.90

ที่มา : ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 5 ลำปาง

หมายเหตุ: ข้อมูลเพียงวันที่ 30 กันยายน 2549

กรมพัฒนาชุมชนซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกลุ่มออมทรัพย์ได้กำหนดเกณฑ์ในการวัดกลุ่มออมทรัพย์เพื่อประเมินระดับการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ จำนวนมากเนื่องจากบางกลุ่มก็เพิ่งเริ่มก่อตั้ง บางกลุ่มตั้งมานานแล้วและมีการพัฒนาไปมากมีระดับต่างระดับกัน จึงกำหนดตัวชี้วัดทั้งหมด 32 ตัวประกอบด้วยตัวชี้วัดหลัก 10 ตัว และตัวชี้วัดรอง 22 ตัว โดยแบ่งเป็น 3 ระดับเกณฑ์การจัดระดับวัดความสำเร็จมี 3 ระดับ ระดับ 3 หมายถึง ผลงานดี คะแนนรวมตั้งแต่ 77 คะแนนขึ้นไป ตัวชี้วัดหลักตั้งแต่ 8 ตัวชี้วัดขึ้นไป ระดับ 2 หมายถึง ผลงานพอใช้ คะแนนอยู่ระหว่าง 58-76 คะแนน ตัวชี้วัดหลักตั้งแต่ 6 ตัวชี้วัดขึ้นไป ระดับ 1 หมายถึง ผลงานต้อง

ปรับปรุงพัฒนา คะแนนต่ำกว่า 58 คะแนน ตัวชี้วัดหลักไม่ถึง 6 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดการยกระดับการพัฒนา กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมี 4 ด้าน 32 ตัวชี้วัด ด้านที่ 1 ด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงานมีทั้งหมด 15 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัดหลักและ 9 ตัวชี้วัดรอง ด้านที่ 2 ด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร มีทั้งหมด 7 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัดหลักและ 5 ตัวชี้วัดรอง ด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร มีทั้งหมด 7 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัดหลักและ 6 ตัวชี้วัดรอง ด้านที่ 4 ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชน มีทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัดหลักและ 2 ตัวชี้วัดรอง

จากตารางที่ 1.2 พบว่าเงินฝากสัจจะ 15 อันดับแรก ของจังหวัดเชียงใหม่จะเห็นว่า ลำดับที่ 5 กลุ่มออมทรัพย์กลุ่มบ้านป่าสา มีเงินสัจจะจำนวน 3,533,340.00 บาท และมีระดับการพัฒนาอยู่ในระดับที่ 1 ซึ่งถือว่าเป็นระดับที่แย่ที่สุด และลำดับที่ 13 กลุ่มออมทรัพย์สัจจะกลุ่มสันตันม่วงใต้ มีเงินสัจจะจำนวน 2,400,000.00 บาทโดย มีระดับการพัฒนาอยู่ในระดับที่ 3 ซึ่งถือว่าเป็นระดับที่ดีที่สุด กลุ่มออมทรัพย์เป็นองค์กรที่ชาวบ้านรวมตัวกันก่อตั้งขึ้นเองโดยไม่มีกฎหมายรองรับ โดยมีการสนับสนุนช่วงเริ่มก่อตั้งเท่านั้นและมีการพัฒนาการดำเนินงานและขยายอย่างต่อเนื่องและเป็นวงกว้างกระจายไปทั่วประเทศ และมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นของจำนวนเงินสัจจะและมีการให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกในยามฉุกเฉิน มีการให้ความช่วยเหลือสวัสดิการแก่สมาชิก เพิ่มความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนระดับฐานรากมีความสำคัญต่อการยกระดับการครองชีพเพื่อวางพื้นฐานการพัฒนาของประเทศ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้มีความต้องการที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้กลุ่มออมทรัพย์ประสบผลสำเร็จโดยการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จมีการพัฒนาระดับดีและกลุ่มที่จะต้องได้รับการปรับปรุง

ตารางที่ 1.2 แสดงเงินฝากสัจจะ 15 อันดับแรกและระดับการพัฒนาของกลุ่มออมทรัพย์ในจังหวัด
เชียงใหม่

ที่	ชื่อกลุ่มบ้าน	สถานที่ตั้ง				ข้อมูลกลุ่ม		
		หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ปี จัดตั้ง	สมาชิก	สัจจะสะสม	ระดับการ พัฒนา
1	เมืองนะ	1	เมืองนะ	เชียงดาว	2535	1,233	8,474,054.00	3
2	สารภี	3	สารภี	สารภี	2542	162	8,300,000.00	2
3	บ้านป่าดิ่ง	7	ห้วยทราย	สันกำแพง	2544	108	6,570,710.00	2
4	ร่มไทย	14	ท่าตอน	แม่ฮาย	2541	799	5,023,800.00	3
5	ป่าสา	2	สันทราย	สารภี	2541	411	3,533,340.00	1
6	สันตันคู๋	8	สันทราย	ฝาง	2532	227	3,284,100.00	2
7	หนองมะจับ	1	แม่แฝก	สันทราย	2540	84	3,201,500.00	3
8	สะลงงใน	2	สะลงง	แม่ริม	2536	158	3,185,000.00	2
9	คอนแก้ว	5	คอนแก้ว	สารภี	2524	192	3,023,005.00	1
10	สันป่ายาง	10	เวียง	ฝาง	2542	247	2,742,126.00	2
11	เมืองงายใต้	2	เมืองงาย	เชียงดาว	2541	117	2,432,000.00	2
12	สันมะกอกหวาน	9	แม่ฮอน	ฝาง	2543	179	2,403,378.00	3
13	สันตันม่วงใต้	9	สันปูเลย	ดอยสะเก็ด	2544	337	2,400,000.00	3
14	เมืองพาน	14	แม่สาว	แม่ฮาย	2542	416	2,181,140.00	3
15	ปัญญาพัฒนา	11	แม่สาว	แม่ฮาย	2539	327	2,142,500.00	3

ที่มา : ศูนย์ช่วยเหลือพัฒนาชุมชนเขตที่ 5 ลำปาง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ โครงสร้างของกลุ่มออมทรัพย์สัจจะที่ประสบผลสำเร็จ
ในระดับดีและกลุ่มที่ควรปรับปรุง
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์
3. เพื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อกลุ่มออมทรัพย์

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นรูปแบบของการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์กลุ่มใหม่ต่อไป
2. เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขและเป็นประโยชน์เชิงนโยบายสำหรับกลุ่มออมทรัพย์ที่มีอยู่แล้วและที่จะก่อตั้งใหม่ต่อไป

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษากลุ่มออมทรัพย์สี่จะสันดั้นม่วง ตำบลสันปูเลย อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และกลุ่มออมทรัพย์สี่จะบ้านป่าสา ตำบลสันทราย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่การดำเนินงานช่วงเดือนมกราคม – ธันวาคม 2549 ประกอบด้วย โดยสัมภาษณ์สมาชิก คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์ และหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ ธนาคารออมสิน สาขาสารภี และสาขาสันกำแพง และสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอคอยสะเก็ดและอำเภอสารภี

1.5 นิยามศัพท์

องค์การเงินชุมชน หมายถึง สหกรณ์ ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกลุ่มออมทรัพย์

กลุ่มออมทรัพย์ หมายถึง กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตภายใต้การสนับสนุนของกรมพัฒนาชุมชน

คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์

ครัวเรือน หมายถึง ครอบครัวตามทะเบียนบ้าน อันประกอบไปด้วย บิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร ญาติพี่น้อง อยู่รวมกัน

เงินฝากสัจจะ หมายถึง เงินที่สมาชิกตกลงที่จะฝากหรือออมไว้กับกลุ่มออมทรัพย์ ตามที่จะตกลงกัน จะถอนได้ต่อเมื่อพ้นจากการเป็นสมาชิกภาพแล้ว

เงินฝากสัจจะพิเศษ หมายถึง เงินฝากหรือออมไว้กับกลุ่มออมทรัพย์ ตามที่จะตกลงกันจะถอนได้ทุกเดือน แต่ไม่ได้รับดอกเบี้ย

สมาชิก หมายถึง สมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์

เครือข่าย หมายถึง องค์การการเงินชุมชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่แกนนำองค์การการเงินให้การสนับสนุนอยู่ เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นเครือข่ายของกรมการพัฒนาชุมชน สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นเครือข่ายของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นต้น